

(38) SARDAR PATEL UNIVERSITY

M A Examination, ^(CB CS) Second Semester

Saturday Date 18/04/2015

Session: Morning / Evening Time : 10:30.A.M. to 01:30.P.M

Subject/Course Code : P A 0 2 C S A N 0 7 / Paper No. _____

SANSKRIT

Subject/Course Title: Vyakarana Siddhantakavyanvai of Bhattaji dikshit
& Pratya Shiksha (Hav. Sanshodhanaya)

પ્રશ્ન: ૨ ઉપલક્ષ્ય પ્રશ્નો (બધા સ્વરૂપાત)

Total Weightage/Marks : 70

૧. ડીગી; કુકુકુશરિ । સૂત્રનો પ્રશ્ન મળાવો. (10)
- ક નિયમસૂત્ર ઇ વિદિસૂત્ર ઇ પરિભાષા ક અભિદેશ
૨. ઉક્તપદાર્થપ્રધાનો - સ્વતંત્ર સમાસનું લક્ષણ છે.
- ક ક્ષુદ્ધ ઇ અલ્પચાલ ઇ તત્પરુપ ક બુદ્ધિ
૩. ક્ષયી હૈડન્યતરસ્યામ્ - સૂત્રનો ક્રમાંક દર્શાવો.
- ક ૪-૫-૬૬ ઇ ૪-૫-૭૩ ઇ ૪-૫-૬૨ ઇ ૭-૩-૧
૪. દરિં વચ્ચે રૂપ તથા સૂત્ર ક સિદ્ધ થાય છે.
- ક સ્વરિ ચ ઇ દ્વિ. પરુપમ્ ઇ ડ; સિ છુદ્ ક મોડેનુસ્વાર:
૫. સમઘપદો વચ્ચે ચુ થાય છે.
- ક યજ્ઞસન્ધિ ઇ સમાસ ઇ વિસર્ગસન્ધિ ક ગુણસન્ધિ
૬. માંડૂલી શિક્ષાનો સંબંધ તથા લેદ સાથે છે.
- ક જગલેદ ઇ સામલેદ ઇ સ્વલેદ ક યજુર્લેદ
૭. માતૃ: સવનયોગં તં હન્યૌ _____ કાશ્રિતમ્ ।
- ક ગાયત્રમ્ ઇ જગતીમ્ ઇ ત્રિસુમ્ ક અનુસુમ્
૮. ત્રિભિલ્લિપ્ત તથા સ્વરને સ્મિત તર છે.
- ક પ્રમય ઇ સ્વરિત ઇ ઉદાત્ત ક અનુદાત્ત
૯. શિક્ષા વીતિ _____ ।
- ક દ્વિમાત્રમ્ ઇ લ્લમાત્રમ્ ઇ ત્રિમાત્રમ્ ક અર્ધમાત્રકમ્
૧૦. શિક્ષા _____ નુ લેદ સ્વ ।
- ક મુખ્યમ્ ઇ શ્રોત્રમ્ ઇ જ્યોતિષમ્ ક ધ્રાણમ્

પ્રશ્ન: ૨ નીચેના સૂત્રો સમજાવો. (ગમે તે બે)

(૧૦)

- (અ) ૧ ન પદાન્તાદોરનામ્ । ૬-૪-૪૫
- ૨ ઉદઃ સ્થાસ્તન્મોઃ પૂર્વસ્ય । ૮-૪-૫૨
- ૩ અનુસ્વારસ્ય યથિ પરસ્યર્ધિ । ૭-૪-૫૮
- ૪ નજ્જાપદાન્તસ્ય ક્ષત્થિ । ૬-૩-૩૪

પ્રશ્ન: ૨ રૂપસિદ્ધિત્વો (ગમે તે બે)

(૧૫)

- ૧ એતન્મુસારિઃ
- ૨ પૂર્વસ્થાનિકઃ

પ્રશ્ન: ૩ સમાસનો અર્થ જણાવો, અથવા સમાસ વિશે સારાંશ આપો નોંધાવો

(૧૫)

પ્રશ્ન: ૩ સમાસનો અર્થ જણાવો, અથવા સમાસ વિશે નોંધ લખો

(૧૫)

પ્રશ્ન: ૪ શિક્ષાગ્રન્થોર્મા પાણિનીયશિક્ષાનું લક્ષ્ય નિર્ણય કરો,

(૧૫)

પ્રશ્ન: ૪ પાણિનિનું જીવન-સમય જણાવો

(૧૫)

પ્રશ્ન: ૫ નીચેના શ્લોકો સાનુવાદ સમજાવો. (ગમે તે બે)

(૭૭)

- (અ) ૧ આત્મા બુદ્ધિયા સમીત્યાધિનિ મનોબુદ્ધિવતે વિવક્ષયા ।
મનઃ ક્ષાયાગ્નિમાહન્તિ, સ પ્રેરમતિ માતુલમ્ ॥
- ૨ રંગવપ્તમિ પ્રયુક્તીરન્ નો ગ્રસિન્ પૂર્વમક્ષરમ્ ।
દીર્ઘસ્વરમ્ પ્રયુક્તીયાત્પરપાઠનાસિધ્યમાયરે ॥

પ્રશ્ન: ૫

૧. અદમપાઠના દોષો સવિસ્તર લખાવો,

(૭૮)

પ્રશ્ન: ૫

- ૧ પાણિનીયશિક્ષાના અર્થો વિભાજન કરો

(૭૯)